

Zajc je bil do nedavno tudi ravnatelj glasbenega zavoda zagrebškega, toda vkljub mnogoletnemu pedagoškemu delovanju svoje »šole« pravzaprav nima. Kako bi se pač dala naučiti bistrice neprisiljene, naravne melodiozne invencije? Zato je mogel imeti »šolo« Liszt in jo moreta imeti Schönberg in Debussy, nikakor pa ne Zajc.

In vendar bi se mogla tudi širja hrvaška javnost marsikaj naučiti od njega. N. pr.: kako treba izpolnjevati mesto, kjer to narodna kultura zahteva, kako se dela požrtvovalno notri do sivih las in sklonjenega telesa. To treba vedeti in ceniti. Ne v jubilarnih člankih, kjer se iz starih koledarjev in časniškihotic enostavno preprišajo podatki, pa če so še tako površni in netočni, in ne v pretiranih stoloravnateljskih frazah. Ampak vprašati se treba, kje je vzrok, da se poleg stotine drugih biserov niti mojstrov »Prvi greh«, po Zajčevi lastni sodbi najboljše njegovo delo, nikjer ne čuje in ne tiska — in kako bi se temu odpomoglo.

Saj ravno glasba ne potrebuje lepih besed, pa tudi ne arhivskega prahu, ki tako častno krasi učene foliante — ampak živih src ji je treba, da jih greje in dviga.

Vendar me tolaži prepričanje: Zajc ima dobre avspicije, da se vkljub temu ohrani trajno v srcu svojega naroda.

Petdesetletni jubilej pevskega društva „Hlahol“ in stoletni jubilej konservatorija v Pragi.

FRAN GERBIČ.

a slovanski glasbeni svet jako pomembne slavnosti so se vršile letos meseca maja v Zlati Pragi. »Hlahol« je obhajal petdesetletnico in konservatorij stoletnico svojega obstanka.

Pevsko društvo »Hlahol« je bilo ustanovljeno leta 1861, nekako ob istem času kakor ljubljanska »Narodna Čitalnica«.

»Hlaholov« prvi pevovodja je bil Heller, za njim slavni *Bed. Smetana*, *K. Bendl*, *K. Knittl*, *Jos. Klička*, *Doufa* in sedaj *Ad. Piskáček*. Poznal sem vse dosedanje pevovodje osebno in bil v večjem ali manjšem dotiku z njimi. Heller še živi; umrli pa so Smetana, Bendl in Knittl.

Iz početka je bil »Hlahol« le moško pevsko društvo, a pod vodstvom svojih spretnih zborovodij, slovečih narodovih skladateljev, se je razvilo društvo v imponanten mešan zbor, ki izvaja v svojih koncertih najtežja glasbena dela domačih in svetovnih skladateljev. Za razvoj češke pesmi v privatnem življenju kakor še posebno v koncertni dvorani ima »Hlahol« nevenljivih zaslug. Po njegovem vzgledu so se ravnala in ustanovljala tudi drugod pevska društva. Tudi za nas Slovence

je bil »Hlahol« koj iz početka nekako »zvezda vodnica«, ki nam je kazala pot.

K slavnosti so prihitela pevska društva iz vseh slovanskih pokrajin, bodisi korporativno ali po svojih zastopnikih. Na večer prvega dne se je vsem gostom na čast uprizorila v »Národnem divadlu« slavnostna predstava opere »Libuše« *Bed. Smetane*. Po tej predstavi pa je priredil »Hlahol« svojim gostom prijateljski večer na vrtu »Měštánske Besede«.

Drugi dan, 14. maja, je prav za prav pričela slavnost »Hlahola«. Popoldne ob 3. uri je bil velik jubilejni koncert v veliki dvorani »Rudolfina«. Izvajala se je dramatična legenda »Sv. Vojteh« *Jar. Vrchlickega*, ki jo je uglasbil za solo, deški in mešan zbor, orkester in orgle zborovodja »Hlahola«, profesor *Ad. Piskáček*. Delo sestoji iz pet delov, izvedba je trajala blizu tri ure, in še so bili nekateri prizori izpuščeni. Delo je, kolikor se more po enkratnem slišanju soditi, prav lepo in moderno. Instrumentacija je polna živih, pestrih barv ter polna efektov. Zamišljena je bila ta legenda iz početka po vzgledu legende »O sv. Elizabeti« od *Liszta* za predstave na odru in jo je imel komponirati Ant. Dvořák. Ker pa se mu menda besedilo, zavoljo premale dramatične celokupnosti v zvezi s pojedinimi deli, ni zdelo primerno, se ni lotil njegove uglasbitve. Po Dvořáku pa je prevzel legendo Piskáček ter jo uglasbil in dobil od »Hlahola« razpisano ceno za svoje delo, katero se je ta dan v prvič izvajalo. Dirigiral je svojo skladbo skladatelj sam. Kar se tiče izvajanja tega dela, moram se nad vse pohvalno izraziti. Delo je na poslušalce močno vplivalo. Saj tudi ni bilo mogoče drugače, če se upošteva imponantni mešan zbor »Hlahola« in deški zbor, ki sta bila do podrobnosti izvežbana, zraven tega pa so bila solomesta v rokah priznanih, prvorednih solističnih moči in orkester od Češkega Narodnega Gledališča.

Zvečer je bila v veliki dvorani na Žofinu slavnostna pevska »Beseda«, pri kateri so nastopila sledeča pevska društva: »Lutnia« iz Varšave, »Slavec« iz Ljubljane, »Akademični zbor« iz Lvova, klub Hrvat. sveuč. grad. »Mladost« iz Zagreba, »Harfa« iz Varšave, »Kolo« iz Zagreba, »Slávy Dcera« iz Jindřichovega Hradce, »Vítkov« iz Žižkova, »Lumír« iz Prage III, »Fibich« iz Nusel in »Slavoj« iz Karlina.

Dopoludne 15. maja je bil določen v to, da so si gostje ogledali Prago in se seznanili z znamenitostmi mesta in da so obiskali grobove glasovitih čeških skladateljev in umetnikov na pokopališčih na Višehradu in na Olšaneh. Popoldne je bila ob 3. uri skušnja za skupne zборе in vrtni koncert na Žofinu. Zvečer je bila pripravljena pri Žofinskem otoku ladja za goste, da so mogli uživati čarokrasni pogled na ognjestroj, kakoršen se priredi vsako leto na predvečer sv. Janeza Nepomuka na Vltavi in njenem obrežju. Po ognjestroju je priredil »Hlahol« svojim gostom prijateljski večer v dvorani svojega novega, krasnega doma, ki stoji na Riegrovem nabrežju.

Dan 16. maja je bil prav za prav slavnostni dan jubileja. Ob 8. uri zjutraj so bile skušnje za društva, ki so samostavno nastopala. Ob 10. uri pa je bila pevska in jubilejna skupščina »Hlahola« v staromestni radnici (magistrat), kjer so se zbrali slovanski gostje in zastopniki raznih pevskih društev in glasbenih korporacij ter člani mestnega zastopstva. Starosta »Hlahola«, šol. svetnik *Adámek*, je v iskrenem govoru prav srčno pozdravil vse goste, predsednik Zveze Češkoslovanskih Pevskih Društev, *dr. Motejl*, je podal podroben, kronološki pregled o delovanju in razvitku »Hlahola«. Na to je svetnik *dr. Schrötter* v imenu mestnega zastopstva izrazil čestitke »Hlaholu« k njegovemu dosedanemu delovanju in ob enem k pričetku novega petdesetletja. Za temi je nastopilo še mnogo govornikov. Baron *Pražák* je čestital v imenu moravskih pevskih društev in izročil »Hlaholu« častni dar »Filharmonske Besede« v Brnu, umetniško izdelano kovinsko plaketo. Za osrednje društvo češkoslovanskih pevskih društev je čestital prof. *dr. Theurer*, za zagrebško »Kolo« in Zvezo Hrvaških Pevskih Društev predsednik *Pilepič*,

za »Slavca« iz Ljubljane njegov predsednik *Dražil*, za »Glasb. Matico«, šolo in pevski zbor, pisatelj tega članka v češkem jeziku*) i. t. d.

Po tem slavnostnem zborovanju so se podali skupščinarji k odkritju spominske plošče Smetanove, ki se je vzdala na fronti »Hlaholovega« doma. Podoba na plošči nam kaže Smetano iz one dobe, ko je bil zborovodja »Hlahola«. Naredil jo je akadem. kipar *Beneš* po načrtu Fantyja. Začetek odkritja plošče se je vršil z moškim zborom »Veno« od Smetane, ki ga je zapel »Hlahol«. Slavnostni govor je imel prof. *dr. Zd. Nejedlý* in za njim je govoril v imenu članov »Hlahola« tehnik *Svoboda*, ki je društvenemu predsedniku izročil spominsko ploščo, za kar se je ta s primernimi besedami zahvalil. Končana je bila ta slavnost s »Slavnostnim zborom« Smetanovim, ki ga je zapel »Hlahol«.

Potem se je »Hlahol« s pevskega društva poklonil kral. mestu Zlati Pragi na staromestnem trgu pred magistratom, kjer je zapelo nad 2000 pevcev *Kličkov* zbor »Nova zaře« (Nova zarja) s spremljevanjem godbe, dirigoval je zbor prof. *Piskáček*. »Hlaholov« predsednik je nagovoril s primernim toplim govorom mestnega župana *dr. Groša* z zastopniki mesta; govorila sta še *dr. Motejl* in *Rihtarič*. Končno je mestni župan *dr. Groš* v imenu kral. glavnega mesta Prage prav srčno in toplo pozdravil vse češko in slovansko pevstvo ter pri tej priliki izročil »Hlaholu« v imenu mestnega zastopstva v spomin njegove petdesetletnice in njegovega zaslužnega delovanja častno plaketo, izdelano po mojstru *Suchardyju*. Tisoče in tisoče grl je ponavljalo po širokem trgu iskreni »Na zdar!«, katerega je zaklical župan konec govora »Hlaholu«, češkemu ter vsemu slovanskemu pevstvu. Končan je bil ta krasni slavnostni prizor z narodno himno »Kje dom je moj?« in pa s himno »Hej Slované!«, ki ju je vodil zborovodja *Anděl* iz Zagreba in ki so se razlegale iz tisoč in tisoč grl kakor mogočen vihar na daleč in široko.

Tedaj se je razšlo občinstvo; pozvani gostje in slovanski pevci pa so se podali k »častnemu kozarcu vina« (vin d' honneur), to je k pokrepčilu, ki ga je priredilo mesto Praga svojim gostom v starodavni, historično znameniti dvorani staromestne radnice. Tu je vladalo živahno življenje in razveseljevanje v pogovorih bratske sloge med različnimi slovanskimi pevci, vmes pa so se glasile pesmi raznih slovanskih himen kot mogočni akord Slovanstva.

Popoldne je pričel na Žofinu koncert z nastopanjem pojedinih pevskega društva. Tu so nastopala društva: »Lutnia« iz Varšave, »Slavec« iz Ljubljane (pel je »Rožmarin«, moški zbor s tenorsolom *Ferd. Juvanca*), »Akademični zbor« iz Lvova, »Mladost«, klub Hrvat. sveuč. grad. iz Zagreba, »Harfa« iz Varšave, »Kolo« iz Zagreba, »Otavan«, »Gregora« iz Piska, »Dobroslav« in »Dobromila« iz Kolina, »Fibich« iz Kralupa, »Lumir« in »Dobromila« iz Příbrame, »Hlahol« iz Plzna, »Lumir« iz Prage III, »Malat« iz Smihova, »Lukeš« iz Smihova, »Pevsko društvo praških učiteljev« in »Slavoj« iz Karlina. V oceno posameznih točk se ne spuščam, ker bi bilo to preobširno; konstatujem torej le na kratko, da je ta nekako tekmovalni koncert pokazal, da pri nas Slovanih petje jako lepo napreduje.

Zvečer je priredil »Kroužek Hlahola« v veliki dvorani na Žofinu humoristično zabavo »Lijak« (ploha), pri kateri so se izvajale skladbe humoristične vsebine, katere se pa nisem mogel udeležiti zavoljo konservatorijskega koncerta, ki je bil ta večer v Rudolfinu.

Jubilejna slavnost »Hlahola« je končala drugi dan, 17. maja, z izletom na starodavni, historično znameniti »Karlův Tyn«. V mogočnem vtisku, ki sem ga od te slavnosti prinesel s seboj, želim, kar sem že na drugem mestu omenil, da bi bil »Hlahol«, ki nam je bil do zdaj zvezda-vodnica, v prihodnjem petdeset-

*) O tem govoru je pisal dnevnik »Samostatnost« dobesedno tako-le: Posebno globok vtisk je napravil češki govor zastopnika »Gl. Matic« iz Ljubljane, starega skladatelja in ravnatelja Gerbiča, kateri je želel, da bi postal »Hlahol«, ki je bil do zdaj slovenskim pevcem zvezda, v prihodnje solnce vsemu slovanskemu pevstvu.

letju žarko solnce, ki naj s svojimi zlatimi žarki oživilja vse slovansko pevstvo! — —

15., 16. in 17. maja je praznoval konservatorij v Pragi jubilej stoletnice svojega obstanka. Gotovo lepa, redka in velepomembna slavnost, posebno ako si je zavod kakor ta s svojim delovanjem na glasbenem polju že zdavnaj pridobil svetovno slavo. Predno spregovorim o tej slavnosti, hočem podati nekoliko historičnih črtic o tem zavodu. Leta 1858 je praznoval konservatorij svojo petdesetletnico. Potemtakem je bil ustanovljen že leta 1808. Ker pa tedaj za svoje šole ni mogel dobiti pripravnih prostorov, tako, da so morali učitelji raznih glasbenih predmetov svoje gojence poučevati v svojih privatnih stanovanjih in so šele pozneje dobili primerne prostore v dominikanskem samostanu sv. Jilije, kjer se je šola konservatorija nastanila 27. oktobra 1811, se je slavnost stoletnice prenesla na letošnje leto, ki je stoletnica, odkar je imel konservatorij svoje prostore za šolo. V tem samostanu je bil konservatorij do leta 1885. Ker ti prostori niso več zadostovali zahtevam konservatorija, se je preselil istega leta v krasno palačo »Rudolfinum«. Pa tudi v tej zgradbi niso prostori več zadostovali za konservatorij, tako da se je moralo v zadnjem času najeti še nekoliko lokalitet v privatnem domu blizu »Rudolfinu«. — Prvi ravnatelj praškega konservatorija je bil *Dionizij Weber*, znan po svojih glasbeno teoretičnih delih, jako čislán v glasbenem svetu, mož glasbeno naobražen, resnih umetniških intencij in dober organizator. Pod njegovim vodstvom je izšlo iz konservatorija mnogo dobrih instrumentalistov in slovečih umetnikov kakor: *J. Slavík* (češki Paganini), skladatelj *J. Kalliwoda*, slavna operna pevka *Henrieta Sonntag* in sloviti virtuoz na gosli *Ferd. Laub*. Leta 1822 je bil nastavljen kot profesor za solopetje *Giovanni Battista Giordani*, absolvent konservatorija v Milanu, ki je uvedel na praškem konservatoriju italijansko metodo petja. Umrl je v visoki starosti leta 1871 v Pragi (poznal sem ga osebno).

Weberjev naslednik je bil *J. B. Kittl*, skladatelj tedaj zvenečega imena. Po njegovem umirovljenju leta 1865. se je zglasil za mesto ravnatelja *Bedř. Smetana*, pa ga ni dobil, ampak je bil imenovan *Jos. Krejčí*, ravnatelj na orglarski šoli, izvrsten harmonik in kontrapunktist. Tudi kot skladatelj, posebno cerkvenih kompozicij, je bil na jako dobrem glasu. Iz njegove šole je izšel (iz orglarske šole) slavni *Ant. Dvořák*. Nikdar ne pozabim, s kakšno vnemo sem poslušal na konservatoriju njegova predavanja iz harmonije, kontrapunkta in kompozicije, kar tukaj s posebno hvaležnostjo do svojega učitelja omenjam. Če tudi je bil v svojih glasbenih nazorih konservativec, vendar pa se mu mora priznati, da je za njegovega ravnateljstva izšlo mnogo izbornih instrumentalistov iz konservatorija, ki so raznesli njegovo slavo po vsem svetu, tako n. pr. genijalni goslač *Fr. Ondříček* (absolv. leta 1876) in drugi. *Krejčí* je umrl leta 1881. Na njegovo mesto je sledil prof. *A. Benewitz*, ki je že pod njegovim ravnateljstvom dolga leta služboval na tem zavodu kot učitelj za gosli, za katero stroko je s poprejšnjimi profesorji *Pixisom* in *Mildnerjem* ter poznejšim prof. *Ševčíkom* položil temelj svetovni slavi violinske šole praškega konservatorija. V to dobo spadajo gojenci, ki so založili sloveči češki kvartet in mnogo odličnih instrumentalistov. Posebno je za ta čas omeniti še sloveče violinske šole prof. *Ševčíka*, iz katere je izšlo mnogo izvrstnih in slovečih virtuozov, med njimi *Kubelik* in za tem *Kocián*. Pod njim se je združila s konservatorijem sloveča orglarska šola leta 1889, ki je do tedaj obstala kot samostalen zavod pod ravnateljstvom *Skuherskega*. Leta 1901 je bil *Benewitz* umirovljen in tedaj je bil imenovan ravnateljem *Ant. Dvořák*, ki je že prej deloval kot profesor kompozicije na tem zavodu. Pod tem skladateljem svetovnega imena in znamenitim učiteljem kompozicije je dosegel praški konservatorij višek slave v glasbeni umetnosti. Izšlo je mnogo nadarjenih in že na široko priznanih skladateljev iz njegove šole. Na žalost vseh glasbenih krogov je pretrgala nagla smrt 1. maja 1904

njegovo umetniško delovanje na tem zavodu, ki je bilo v slavo in ponos zavodu. Po njegovi smrti je bil imenovan prof. K. Knittl za ravnatelja, glasbenik plemenitega umetniškega okusa, železne vztrajnosti in reorganizator z daljnosežnim pogledom. Pod njegovim ravnateljstvom je povsod vladala stroga disciplina. Toda tudi njemu je pretrgala smrt nit življenja že po treh letih njegovega ravnateljstva. Sedanji ravnatelj je *Hen. Káan pl. Albéš*, priznan virtuoz in pedagog za klavir in skladatelj. Razun Benewitza in sedanjega ravnatelja so vsi drugi umrli, poznal sem pa vse dosedanje ravnatelje, razun Dion. Weberja, osebno.

Jubilejna slavnost je pričela 15. maja ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani »Rudolfina« s slavnostnim zborovanjem, katerega so se udeležili razun predsedništva in profesorskega kolegija konservatorija različne oficialne osebnosti, dostojanstveniki, zastopniki češkega glasbenega sveta, umetniki in mnogo nekdanjih učencev zavoda. V začetku tega zborovanja je igral na orgle preludij prof. K. Stecker, potem so sledili oficialni govori prezidenta konservatorija grofa Wallisa in cesarskega namestnika kneza Leva Thuna, ki je med drugim naznanil, da je cesar odlikoval sedanjega ravnatelja *H. Kána* z naslovom vladnega svetnika, profesorja *Steckerja* in *Kóniga* z redom Franca Jožefa in služabnika zavoda Weberja s srebrnim zaslužnim križem. Med drugimi je govoril tudi mestni župan dr. *Groš*, ki je v svojem češkem govoru povedal, da je mestni zastop sklenil, da se podeli konservatoriju zaslužna svetinja stolnega mesta Prague. Po zaključnem govoru predsednikovem je prof. Stecker zopet igral improvizacije na orgle, in zapela se je avstrijska himna. Potem je bila otvoritev glasbene razstave, ki jo je konservatorij ob tej priliki v svojih prostorih priredil. Ista je obsegala mnogo historičnih predmetov, tikaajočih se zgodovine zavoda.

Zvečer tega dneva je bil prvi slavnostni koncert v veliki dvorani Rudolfina, obsegajoč komorno glasbo in sicer skladbe skladateljev, ki so bili v stiku s konservatorijem. Prva številka koncerta je bila »Slavnostna predigra in fuga« v D-dur *Jos. Krejčija*, ki jo je prednašal na orglah prof. K. Stecker. Potem je sledil kvartet za godala, op. 11 v B-duru *Jos. Suka*, ki ga je izvajal sloveči češki kvartet: *K. Hoffmann, Jos. Suk, Jurij Herold* in *Hanuš Wišan*, vsi nekdanji gojenci zavoda. Kako je ta četvorica delo izvajala, mi ni treba še posebej omenjati, saj uživa Češki Kvartet slavo najboljšega zdaj živečega kvarteta. V tretji sporedovi številki je nastopila *Magda Dvořák-Santrůčkova*, absolventka konservatorija (l. 1902); zapela je pesmi »Zelená se voda« *K. Bendla* in »Louky, háje« ter »Smř se s osudem« *Jos. B. Foersterja* z lepim občutkom, krasnim fraziranjem in z lepo izšolanim glasom prijetnega timbra. *Vítězslava Nováka* »Trio quasi una Ballata«, ki je sledil, je moderna kompozicija, polna glasbenih efektov kakor Sukov kvartet. Izvajali so godala prof. *Št. Suchý* in prof. *J. Burian*, klavirski part pa prof. *K. Hoffmeister* ter dosegli s svojo umetniško dovršeno igro najlepši uspeh. Peta številka je obsegala tri pesmi iz »Biblickih pesmi« op. 99 *Ant. Dvořáka*, ki jih je zopet prednašala skladateljeva hči *Magda Dvořák-Santrůčkova*. Konec tega koncertnega večera je bil krasni *Dvořákov* kvartet za godala op. 61 v C-duru, katerega je izvajal gori omenjeni Češki Kvartet z ono fino in subtilno podrobnostjo v detajlih, kakoršna je lastna le temu kvartetu.

Drugi slavnostni koncert, dne 16. maja, je bil posvečen orkestralnim skladbam.

Prvo čislo »Introdukcija in fuga« v c-molu za orgle *F. Z. Skuherskega* je izvajal na orglah prof. K. Stecker, ki je priznan mojster na tem kraljevem instrumentu. Potem je igral orkester konservatorijskih gojencev *J. Kallwodovo* »Slavnostno uverturo«, katero je skladatelj komponiral za petdesetletni jubilej konservatorija l. 1858. Kompozicija je že precej zastarela, sicer pa dovolj efektna. Tretja točka je bila *Seb. Bacha* »Chaconne« za solove gosli. Izvajal jo je samostalno nekdanji za-

vodov gojenec, koncertni mojster *Hans Lange*, ki je z njo žel veliko zaslužene pohvale in priznanja. V prizoru iz opere »Francozi pred Nico« *J. F. Kittla* sem slišal peti komornega opernega pevca (baritona) *Frid. Plaschkeja* iz Draždan, ki je svoj čas absolviral praški konservatorij v šoli gđ. prof. pl. Dötscher. To je pevec po milosti božji, kakoršnega že davno nisem slišal. Pri njem so združene vse lepote pevca-umetnika: polnodoneč, krepak, obsežen in jako simpatičen glas, brezhibno nastavljenje tonov, rekel bi plastična vokalizacija in prednašanje polno duše, ki sega poslušalcu globoko v srce. Ni čuda, če je pevec s takimi lastnostmi dosegel s svojim prednašanjem največji uspeh.

Za njim je zopet nastopil orkester in izvajal uverturo iz opere »Astorga« *J. Aberta*, na kar je v šesti točki zopet pel *Fr. Plaschke* pesmi »Květy lotosu« in »Jen Tý« *Vil. Blodka*, »Ave Maria« *K. Knittla* in »Pesem« *Kam. Horna*, v katerih je iznova pokazal vse lepe lastnosti svoje umetnosti v najlepši luči, tako da je občinstvo elektrizoval.

Krasna skladba »Vyšehrad«, simfonska pesnitev *Bed. Smetane*, je kot osma točka zakončala koncert. Dirigoval je vse orkestralne točke konservatorijski ravnatelj sam, poslednjo na pamet. To je bil užitek, slušati tako izvežban in discipliniran orkester! Že sam pogled na te mladeniške vrste glasbenikov, polne umetniškega ognja, napolnuje človeka z veseljem in radostjo, ko vidi in sluša, s kako vnmemo in umetniškim razumom izvaja najtežje skladbe. Zdelo se mi je, da na strune poteza lok gor in dol le ena roka, tako pravilen in precizen je bil potez vseh igralcev godal na lok. Enako pohvalno moram omeniti vse druge orkestralne instrumente. S svojo umetniško izdelano interpretacijo vsebine tega krasnega Smetanovega dela je ta večer orkester konservatorijskih gojencev na novo potrdil veliki renomé, ki ga vživa od nekdanj.

S tretjim koncertom 17. maja je dosegla jubilejska slavnost svoj višek. Izvajala so se tri orkestralna dela *Antona Dvořáka*. Uvertura »V přírodě« (»V naravi«) op. 91, pod duhovitim dirigovanjem *K. Kovařovica* je zablščala v celi svoji krasoti, ker jo je konservatorijski orkester dovršeno izvajal. Druga koncertna točka, *Beethovnov* koncert za orkester in gosli, op. 61 v D-duru, pa nam je dal priliko, vživati Beethovna v polni meri, ker je v njem nastopil *Fr. Ondříček* in igral solov part. Znano je, da je Ondříček idealen interpret Beethovna, kakoršnega mu ni para, ki se vglubi z vso dušo v kompozicijo in nam jo podaja v celoti tako, kakor mora biti in kakor si jo je velikan Beethoven zamislil, ki torej ne stavi v ospredje virtuozno stran svojega instrumenta. Za svojo idealno, umetniško interpretacijo je Ondříček žel ogromen uspeh, ki se je manifestiral v burnem aplavzu avditorija. Tudi to kompozicijo je vodil spretno in temperamentno *K. Kovařovic*.

Vrhunec koncerta je bila deveta simfonija *Beethovnova*. Dirigiral jo je genialni dirigent *Os. Nedbal*. Slišal sem to nedosežno, velikansko umetniško delo že nekolikokrat, toda tako dovršeno, precizno in v vseh delih do podrobnosti izglajeno še ne. Nedbal je temperamenten dirigent, ki zna sugerirati celemu ensembu svoje pojmovanje in svoja čuvstva. Zato je pa tudi bila izvedba težavnega dela v celoti na oni višini, kakoršna se le redko kje najde. Morda edino le — saj meni se je tako dozdevalo — tempo v »Scherzo« je bil nekoliko prenačljjen. Nadvse težavni vokalni del v poslednjem stavku simfonije je izvajal solistični kvartet: operna pevka *B. Foerster-Lauterjeva*, *Bož. Tůma-Dandova*, operni pevec *Ant. Karas* in komorni pevec *Frid. Plaschke*, ter zbor zavoda, pomnožen z nekaterimi nekdanjimi gojenci in gojenkami konservatorija, ki so svojo pretežno nalogo častno rešili in pripomogli k velikanskemu uspehu izvedenja tega najveličastnejšega simfoničnega dela. Dirigenta in solisti so bili celi večer predmet posebnih ovacij.

Drugi dan po slavnostnih dneh je priredil profesorski kolegij zvečer banket. Drago mi je bilo, da sem se pri tej priliki sešel z nekaterimi svojimi nekdanjimi součenci, kolegi in glasbeniki iz vseh končin sveta.